

בחינוך. בדורות הקודמים היה לנו גאונים וצדיקים מפני שהאמהות היו צדקניות, והתענוג והשמחה הכי גדולה היתה אצלן כשראו שבניהן עוסקים בתורה ועובדים את הקב"ה, ועכשיו בדורנו שאין לנו גאונים וצדיקים לא מפני שחסר הכשרונות אלא מפני שאין לנו האמהות הצדקניות כמו שהיה בדורות הקודמים, עכשיו כל המחשבה של ההורים ודאגתם הוא רק איך לסדר את בניהם שירוויחו יותר כסף, וכל השמחה והתענוג של ההורים הוא כשזוכים לראות שבניהם מרוויחים הרבה כסף, ומסתפקים בזה שבניהם הם דתיים אעפ"י שגם בזה אינם בטוחים בזמן הזה, כי רוח בא ועוקרתו והופכתו על פניו, אלו מעשים בכל יום, אח"כ כשההורים רואים את פרי גידולם בודאי מתחרטים על שלא שלחו את בניהם לישיבות כדי שישרישו בקרבם תורה ויראת שמים שלא יוכל שום רוח רע בעולם להזיז אותם ממקומם אבל אח"כ הוא בלא הועיל. ראש לכל הסיבות הן תאות הבצע וחמדת הממון בעוכרנו שלא דואגים כראוי בשביל נשמת הילד. כמו שהמד"ר אומר על עפרון, נבהל להון איש רע עין" זה עפרון שהכניס עין רע בממונו של צדיק, ולא ידע כי חסר יבואנו" שחסרתו התורה וא"ו, כמה אנחנו מחסרים מהתורה הקדושה ע"י שאנחנו נבהלים להון.

ידידי הגאון ר' יצחק מאיר בן מנחם שליט"א מפ"ת הוסיף לי על ע"ו, וכדאי להעיר עד היכן הדברים מגיעים דעפרון שהיה רק בן נח ודרש כסף בעד שדהו, ומה לכאורה כ"כ גודל החטא והעוול, וחז"ל הרגישו והדגישו בזה שכיון שנבהל להון ונשתנה במדותיו מחמת חשקו לכסף כמו שהבינו חז"ל מן המקרא, זוהי השחתה פנימית במדותיו שמהפך גם את הבי"ט לאיש אחר וכבר אינו אותו עפרון הקודם ושם אחר לו, ולא ידע כי חסר יבואנו", ומה כבר בני ישראל אחר שקבלנו התורה ונצטוינו על והלכת בדרכיו כמה עלינו להזהר מבהילות אחר כסף והון שמהפך גם את הבי"ט לאחר, לחסר.

הסבא זצ"ל מקלם מרן רש"ז אמר שצריך להבין, מתחלה אמר עפרון לאברהם, באוני בני חת לכל באי שער עירו לאמר השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה". אי"כ היה עפרון כ"כ איש עדין שאינו רוצה לקבל כסף כלום, ואח"כ כתוב שעפרון אמר, ארץ ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה היא" מזה הבין אברהם כיון שמזכיר לו הסכום שהוא רוצה ארבע מאות שקל כסף וישקול אברהם לעפרון וגו', מאין בא השינוי הזה בעפרון שנתהפך מהקצה אל הקצה, אמר ע"ז הסבא זצ"ל מספרים על הרמב"ם

שהיה לו ויכוח עם חכמים הם אמרו כי יכולים ללמוד לחתול דרך ארץ ונימוס שיתנהג כמו בן אדם להפוך את טבעו והרמב"ם אמר כי אי אפשר להפוך את טבעו, החכמים קבלו על עצמם עד זמן ידוע ללמוד להחתול מנהג דרך ארץ. כיון שבא יום המיועד בא קהל גדול לראות הפלא איך שהחתול מסדר השולחנות ומציע מפות וכ"א שנכנס בבית ניגש אליו החתול והשתחוה לפניו וקיבל את כל אחד ואחד בכבוד והושיב כל אחד על מקומו, ואח"כ הלך להביא לפני הקהל טס עם יין כדי לכבד אותם, ונשא טס עם כוסות יין. כיון שרצה לעלות על השולחן עם היין פתח הרמב"ם קופסא ויצא משם עכבר, כיון שהחתול ראה את העכבר עזב הטס עם היין וכל היין נשפך על השולחן והוא רדף אחר העכבר להשיג אותו. אז הודו כלם להרמב"ם כי אי אפשר ללמוד להחתול שיסנה טבעו, יכולים ללמוד אותו כל זמן שאינו רואה את העכבר, כך היה עם עפרון כל זמן שלא ראה את הכסף לפני עיניו היה נראה איש עדין (ואינטליגנט) כמו החתול אבל כשאברהם לקח את הכסף בידו ועפרון שמע את הצלצול של הכסף כמו שכתוב שאברהם אמר לו „נתתי כסף השדה קח ממני“, אברהם החזיק את הכסף בידו ואמר לעפרון „קח ממני“ כיון שעפרון ראה את הכסף נתהפך לאיש אחר אז שכח כל עדינות שלו ורדף אחרי הכסף כמו שהחתול רדף אחר העכבר מפני שהיה נבהל להון.

תולדות

ויהי כי זקן יצחק וגוי' (כ"ז א').

צריך להבין מדוע רצה יצחק אבינו ע"ה לברך דוקא את עשיו, לו יהא שחשב שעשו הוא צדיק כי ציד בפיו שרימה אותו אבל איך אפשר לבכר אותו על יעקב שהוא איש תם ויושב אהלים?
ושמעתי בשם הסבא זצ"ל מקלם מרן רש"ז שאמר: בודאי יצחק אבינו ע"ה ידע ההבדל בין יעקב לעשו ומטעם זה רצה לברך את עשו מפני שידע שיעקב הוא איש תם יושב אוהלים וראוי הוא לעלות בתורה וי"ש עד שדמותו יהיה חקוק בכסא הכבוד לכן רצה יצחק שלא יהיה לו שום מפריעים בעבודת ד' שלא יהיה לו עסק עם הבלי עולם הזה, וכל הבלי